

Webinaria o prowadzeniu badań w sektorze kultury

Praktycy jako refleksyjni badacze – wykorzystanie badań w działaniu w procesie zmieniania organizacji

prowadzenie: dr Beata Jałocha

PLAN SPOTKANIA

1. Wprowadzenie do badań w działaniu (action research). Założenia i geneza.
2. Strategie poznania i typy badań w działaniu
3. Współczesny świat jako kontekst działania – badacz jako źródło zmiany: przykłady badań w działaniu
4. Wyzwania związane z realizacją badań w działaniu
5. Przykłady badań w działaniu realizowanych w sektorze kultury.
6. Q&A

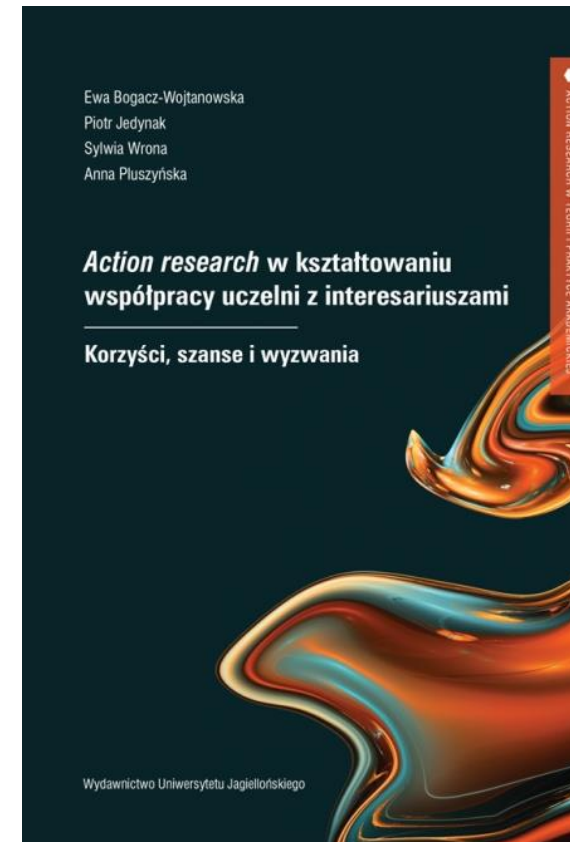
Public Science Project – City University of New York

„Badania dla praktyki” – WZiKS UJ

Action Research w Teorii i Praktyce Akademickiej

<https://wuj.pl/serie-wydawnicze/action-research-w-teorii-i-praktyce-akademickiej>

BADANIA W DZIAŁANIU

**Czym różniq się od „zwykłych”
badań?**

Badania w działaniu

- Koncepcja badawcza/podejście badawcze, których celem jest połączenie badań naukowych z rozwiązywaniem problemów społecznych, w tym organizacyjnych [Rapport 1970]
- Pożądanym wynikiem badań w działaniu prowadzonych w organizacjach jest zmiana organizacyjna o charakterze kulturowym (zmiana wartości, norm, mentalności, sensów) lub strukturalnym (zmiana struktur organizacyjnych, zmiana przepisów)

Badania w działaniu (Action Research)

- ogólny termin obejmujący całą rodzinę podejść badawczych, które w warstwie epistemologicznej łączy to, że w ich założeniu poznanie możliwe jest przez działanie.
- Zazwyczaj mają charakter emancypacyjny, zarówno w wymiarze badawczym, jak i przedmiotowym.
- Realizowane są one **wraz z ludźmi, a nie *nad* ludźmi**. Ci, którzy w tradycyjnym podejściu są przedmiotem dociekań naukowych, stają się równoprawnymi partnerami w procesie badania.
- Pozwalają zgłębiać i zmieniać na lepsze rzeczywistość organizacyjną i społeczną

„zawodowi uczeni mogą odkrywać sposoby podróżowania na Księżyc, ale priorytety i osobiste wartości mogą nie pozwalać im na rozwiązywanie pospolitych problemów ubogiej kobiety, która każdego dnia musi chodzić po wodę dla swojego gospodarstwa”
[Fals-Borda 2010, s. 219].

Geneza

Korzenie badań w działaniu sięgają początku XX wieku i tradycji filozofii pragmatycznej: człowiek nadaje znaczenie swojemu życiu i światu poprzez aktywną interakcję z otaczającą rzeczywistością społeczną, którą może kształtować dzięki swoim działaniom [Almeder 1986].

Kurt Lewin

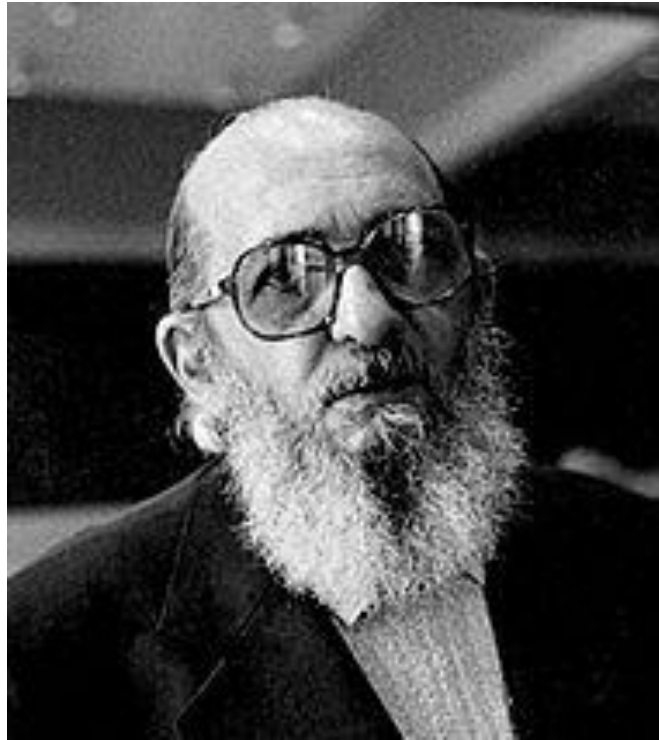

- urodzony w Mogilnie (ówczesne Prusy), niemiecko-amerykański psycholog społeczny pochodzenia żydowskiego
- Istotną dla zrozumienia podejścia Lewina jest jego teoria zmiany społecznej wykorzystująca metaforę termodynamiki: rozmrażania, zmiany i zamrażania [Lewin 1951]
- głębokie zainteresowanie grupami defaworyzowanymi i problemami społecznymi (faszyzm, antysemityzm, ubóstwo, mniejszości itp.)

Badania w działaniu w Harwood Manufacturing Company, Virginia

- Lewin obserwował od samego początku badań, że istnieje duża dysproporcja między narzuconymi celami wydajnościowymi przez właścicieli organizacji a realnymi możliwościami produkcyjnymi pracowników.
- Cele były dla nich tak nierealistyczne, że nie odczuwali żadnego dyskomfortu w momencie niespełnienia wymagań.
- Badacz proponował aby kierownicy przestali stosować presję wydajnościową na pracowników oraz aby podzielić pracowników na małe grupy i kierować bardziej grupami, niż pojedynczymi pracownikami.
- Po wprowadzeniu idei Lewina w życie wydajność zakładu zaczęła wzrastać i okazało się, że partycypacja w decydowaniu o zmianie organizacyjnej zmniejsza opór wobec zmiany i pozytywnie wpływa na procesy pracy.

Paulo Freire

- Brazylijski pedagog
- W książce *Pedagogy of the Opressed* (*Pedagogia uciśnionych*) jako cel edukacji wskazał emancypację społeczną poprzez wiedzę zdobytą przez zwykłych ludzi we współpracy z badaczami, przy wykorzystaniu metody partycypacyjnych badań w działaniu (PAR)
- Podstawową ideą dla PAR jest koncepcja tak zwanej konscientyzacji (port. conscientização), rozumiana jako „budzenie świadomości” poprzez stwarzanie odpowiednich warunków edukacyjnych koniecznych do emancypacji [Stańczyk 2018]

Marja-Liisa Swantz

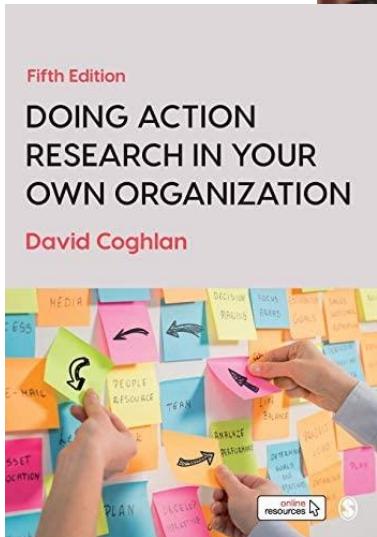
- „Matka” partycypacyjnych badań w działaniu
- Fińska badaczka, która przez kilka lat mieszkała w wiosce Zaramo (Tanzania), w której wraz z innymi kobietami prowadziła partycypacyjne badania w działaniu zmierzające do poprawy sytuacji tych kobiet, między innymi w kwestii walki z analfabetyzmem

Michelle Fine

- Profesor psychologii, amerykańska badaczka
- Zajmuje się niesprawiedliwością społeczną, wykluczeniem. W swoich badaniach współpracuje z różnorodnymi grupami, wraz z którymi zgłębia ich problemy i poszukuje rozwiązań.

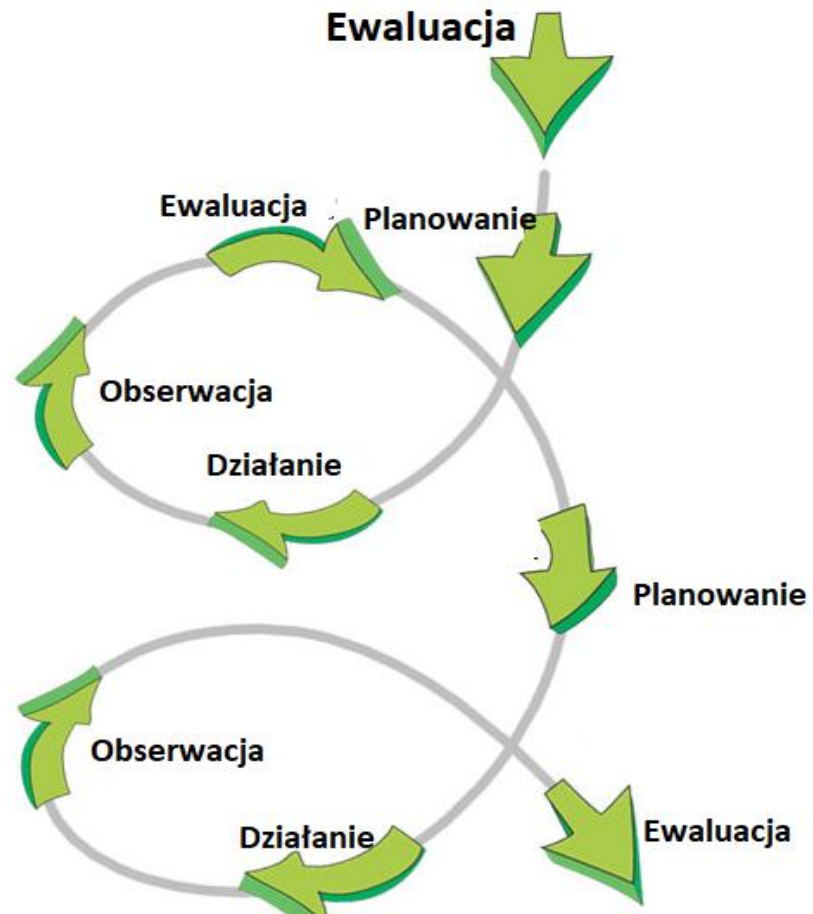
David Coghlan

- Wiodący badacz organizacyjnych badań w działaniu, irlandzki jezuita, profesor Trinity College
- Skupiony na wykorzystaniu BwD na rzecz rozwoju organizacji i ich pracowników

Planowanie i realizacja badań w działaniu

Cykl Action Research

Strategie poznania

- Indywidualne badania w działaniu: *1st person action research*
- Kolektywne badanie w działaniu: *2nd person action research*
- Społeczne badania w działaniu: *3rd person action research*

Typy badań w działaniu (1/2)

- **Participatory action research** (partycypacyjne badania w działaniu)
- **YPAR** – *participatory action research with youth/youth-led participatory action research* (partycypacyjne badania w działaniu prowadzone przez młodzież)
- **CPAR** – *critical participatory action research* (krytyczne partycypacyjne badania w działaniu)
- **Action science** (nauka w działaniu)
- **Collaborative action research** (współpracujące badania w działaniu)

Typy badań w działaniu (2/2)

- *Educational action research* (edukacyjne badania w działaniu)
- *Appreciative inquiry* (podejście doceniające)
- *Participatory rural appraisal* (partycypacyjne badania obszarów wiejskich)
- *Feminist participatory action research* (feministyczne partycypacyjne badania w działaniu)
- *Insider action research* (badanie w działaniu we własnej organizacji)

Proces gromadzenia danych

- Badania w działaniu nie odrzucają *a priori* żadnej z metod i technik badawczych,
- Nie istnieje jeden wzorzec metodologiczny, według którego powinien poruszać się badacz/badaczka, dobierając metody i techniki służące rozwiązaniu postawionego problemu badawczego,
- Badania w działaniu pozwalają poszerzyć spektrum branych pod uwagę danych, zauważyć ich bogactwo i różnorodność. Jednocześnie nie wymagają koncentracji na tak zwanych mierzalnych i obiektywnych wskaźnikach, dopuszczają emocje, opinie, doświadczenia.

Analiza, interpretacja oraz prezentacja wyników badań

- Dane, ich błyskotliwe analizy i kreatywne wnioski pozostaną „martwe”, jeśli się ich nie wykorzysta do wspólnej dyskusji i pracy nad wprowadzaniem zmian
- Konieczne staje się zaproszenie różnych interesariuszy do dyskusji o wynikach badania.

Planowanie działania (interwencji) i wcielanie planów w życie

- Głównym celem na tym etapie procesu AR jest generowanie praktycznych rozwiązań problemów, które zauważono i dla których opisanie przeprowadzono badania
- Rezultatem tego kroku oprócz propozycji rozwiązań powinno też być zaplanowanie działań służących wprowadzaniu zmiany, implementacja, a w końcu ewaluacja (i w przyszłości kolejny cykl badań w działaniu)

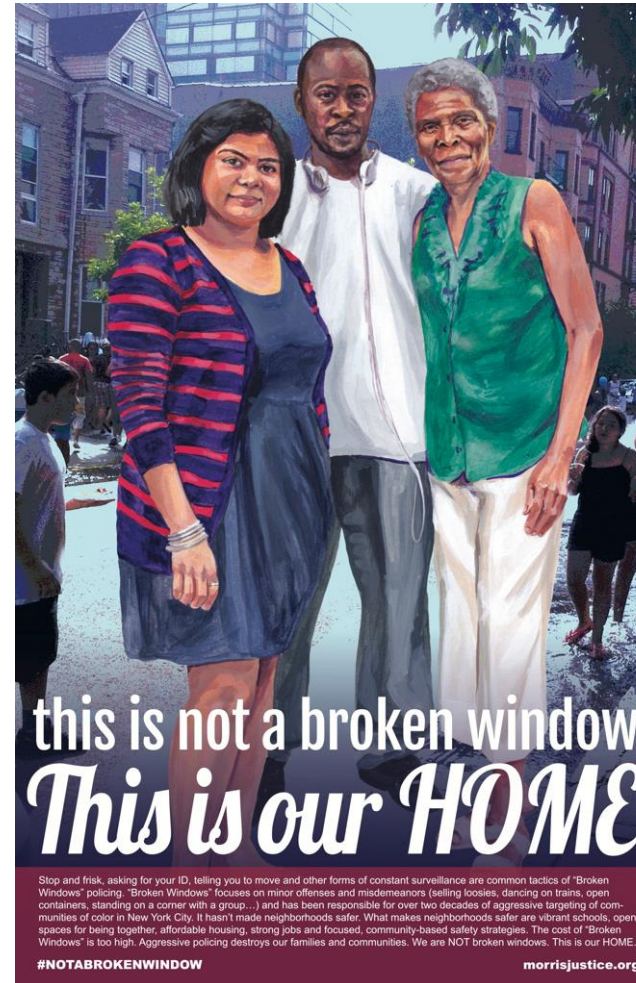
Kamery na oddziałach neonatologicznych/oddziały przyjazne ojcom

- Noergaard B, Johannessen H, Feñger-Gron J, Kofoed PE, Ammentorp J. Participatory Action Research in the Field of Neonatal Intensive Care: Developing an Intervention to Meet the Fathers' Needs. A Case Study. *J Public Health Res.* 2016;5(3):744.
- Skene C, Gerrish K, Price F, Pilling E, Bayliss P, Gillespie S. Developing family-centred care in a neonatal intensive care unit: An action research study. *Intensive Crit Care Nurs.* 2019 Feb;50:54-62. doi: 10.1016/j.iccn.2018.05.006. Epub 2018 Jun 22. PMID: 29937077.

Welcome to the Bronx!

<http://www.youtube.com/watch?v=mliuISC2hJk>

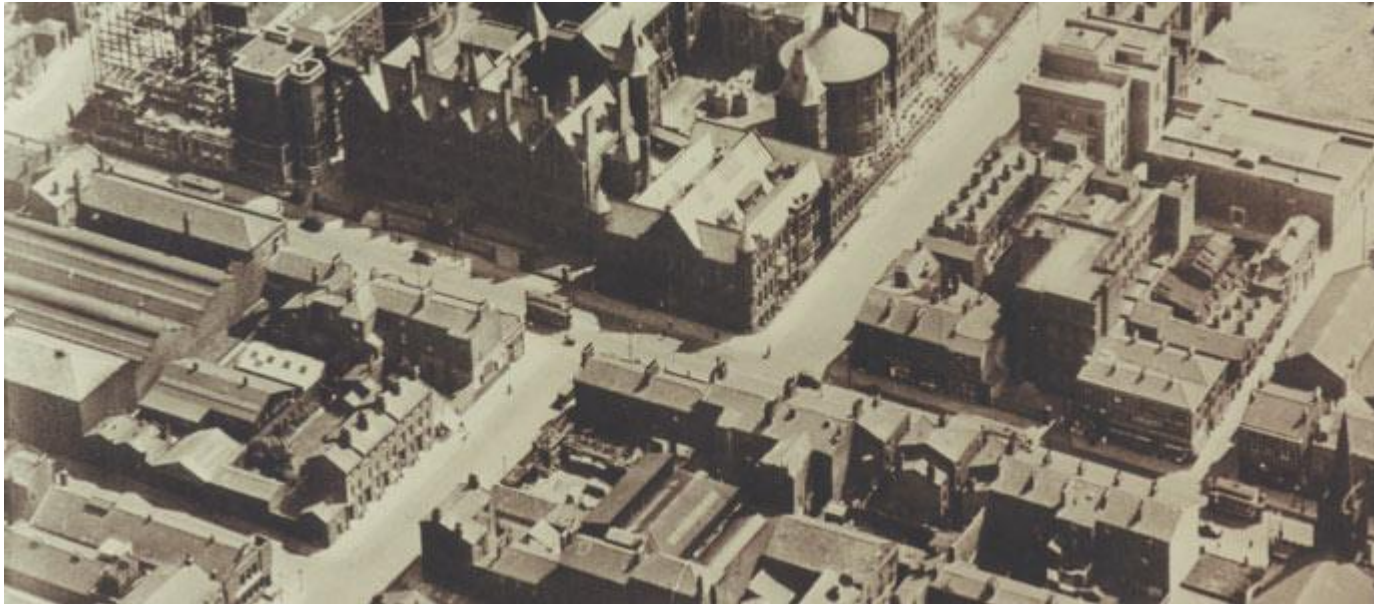

Wyzwania

- Utrzymanie długofalowego zaangażowania grupy
- Należy być świadomym wpływu subiektywnej wiedzy (badacza i badanych) na problem;
- Relacje władzy panujące w badanym środowisku;
- Prowadząc badania w działaniu, powinniśmy dążyć do osiągnięcia sprawiedliwości społecznej
- Dylematy etyczne

Przykłady z sektora kultury

Pembroke Place – partycypacyjne badania w muzeum

- Badania nad historią Pembroke Place, a także postacią jednego z jej historycznych mieszkańców – Percy'ego (Perec) Galkoffa (Gelkopf)
- Projekt zrealizowany przez pracowników Museum of Liverpool, Liverpool School of Tropical Medicine oraz ponad 70 wolontariuszy-badaczy
- Badania łączące różne dyscypliny naukowe, a także różnorodnych interesariuszy, których rezultaty miały nie tylko naukowy, ale też praktyczny charakter

Źródło: <https://www.liverpoolmuseums.org.uk/>, <https://www.liverpoolmuseums.org.uk/galkoffs-history/pembroke-place>

● On display

Galkoff's and the secret life of Pembroke Place

Permanent Display

📍 **Museum of Liverpool**

Źródło: <https://www.liverpoolmuseums.org.uk/>

The history of
Pembroke Place

Galkoff family
history

Medical
Pembroke Place

Liverpool's
fabric quarter

'Little Hell'

People of
Pembroke Place

Court housing
excavation

ON THE TILES

Many Liverpool buildings are adorned with beautiful tiled decoration, see some of them in this storymap!

Created by the Museum of
Liverpool as part of the
Galkoff's and Secret Life of

Źródło: <https://www.liverpoolmuseums.org.uk/>

The Bradford's National Museum action research project

About Part 1 Moments Part 2 Dialogues Part 3 Future Directions Conclusion Q

Bradford's
National
Museum

Staff Action Research Group

The Bradford's National Museum Staff Action Research Group was set up to take what was learned from *Above the Noise: 15 Stories from Bradford* and to explore it further in the everyday work of the museum. A group of museum

About

Action Research
Open Conversations
Above the Noise

Badania w działaniu

- Realizowane *wraz z* ludźmi, a nie *nad* ludźmi
- Pozwalające na wprowadzanie realnych zmian w organizacjach i społecznościach
- Emancypacyjne
- Angażujące i dające poczucie wpływu na zachodzące zmiany

BIBLIOGRAFIA

Podczas przygotowywania prezentacji korzystałam głównie z treści zawartych w monografii:

Góral, A., Jałocha, B., Mazurkiewicz, G., & Zawadzki, M. (2019). *Badania w działaniu Książka dla kształcących się w naukach społecznych*. WUJ, Kraków.

Ponadto w prezentacji cytowane były następujące źródła:

- Almeder R. (1986), *A Definition of Pragmatism*, „History of Philosophy Quarterly”, nr 3(1), ss. 79–87.
- Fals-Borda O. (2010), *Uczestniczące badania (w działaniu) w teorii społecznej: pochodzenie i wyzwania* [w:] H. Červinková, B.D. Gołębniak (red.), *Badania w działaniu. Pedagogika i antropologia zaangażowane*, tłum. M. Lavergne, Wydawnictwo Naukowe Dolnośląskiej Szkoły Wyższej, Wrocław, ss. 215–230.
- Freire P. (2018), *Pedagogy of the Oppresses*, Bloomsbury Academic, New York.
- Lewin K. (1951), *Field Theory in Social Science: Selected Theoretical Papers*, Harper & Row, New York.
- Rapport R. (1970), *Three Dilemmas in Action Research: With Special Reference to the Tavistock Experience*, „Human Relations”, nr 23(6), ss. 499–513.

**Instytut Badań
Organizacji Kultury**